

Vztahová komparace vybraných programů rozvoje obcí v České republice s důrazem na rozvoj cestovního ruchu

Milan Douša

Abstrakt

V České republice dochází v posledních letech k prohlubování disparit vznikajících lidskou činností v ekonomickém, sociálním a ekologickém rozvoji regionů a správních center s jejich okolím. Jednou z možností, jak je možné tyto disparity zmírňovat, je rozvoj vnitřního cestovního ruchu v oblastech s vhodným potenciálem cestovního ruchu. Hlavním cílem práce je zhodnotit současný stav 3 vybraných měst ČR v oblasti aktivit klíčových pro jejich rozvoj. K dosažení tohoto cíle bude využita metoda vztahové komparace programů rozvoje obcí Litoměřice, Roudnice nad Labem, Lovosice. Tato města byla vybrána záměrně z toho důvodu, že se nacházejí v hospodářsky problémovém regionu. Z toho důvodu je přímo žádoucí sledovat a kontrolovat jejich programy rozvoje do budoucnosti. Výsledky poukazují na skutečnost, že ne každé město má komplexně zpracované rozvojové dokumenty.

Klíčová slova

Obce, strategický plán rozvoje, cestovní ruch, lokalizační potenciál, udržitelný rozvoj

Klasifikace JEL

R11, R58, O21

Úvod

Cestovní ruch přispívá k tvorbě nových pracovních míst, zvyšuje daňovou výtěžnost či zlepšuje životní úroveň rezidentů (Studnička 2013). V Národní strategii regionálního rozvoje České republiky 2014–2020, která byla schválena dne 15. 5. 2013 usnesením vlády ČR č. 344, je s tímto problémem spojený Cíl 2 „Zmírnit prohlubování negativních regionálních rozdílů (tzv. vyrovnávací cíl)“. (MMR ČR 2016)

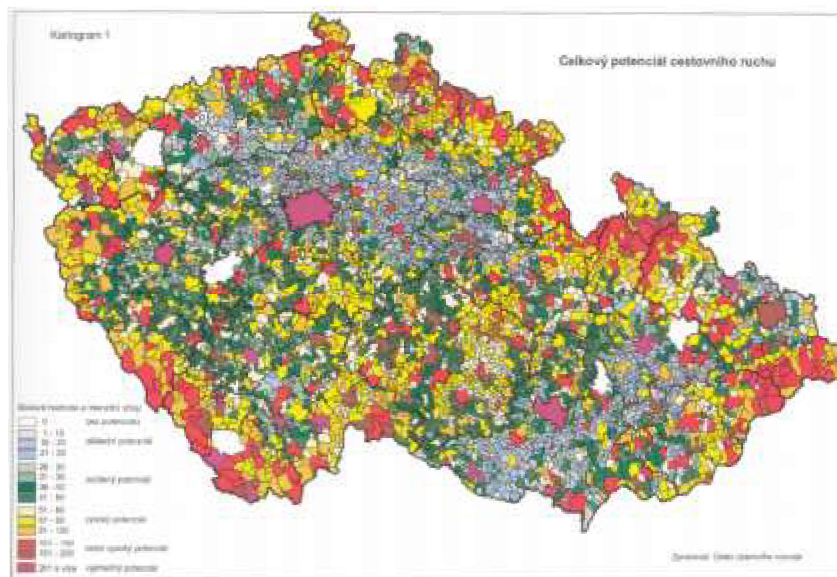
Hlavním záměrem práce je prostřednictvím obsahové analýzy, a to z teoretického jako i praktického hlediska, interpretovat problematiku daného tématu. Cílem práce je zhodnotit současný stav 3 vybraných měst ČR v oblasti aktivit klíčových pro jejich rozvoj.

Cestovní ruch se stal globálním fenoménem dnešní doby. Týká se téměř všech lidí – ať už vystupují v roli účastníků cestovního ruchu či v roli místního obyvatelstva ve střediscích cestovního ruchu nebo v roli zaměstnanců služeb v oblasti cestovního ruchu. Dopady rozvoje cestovního ruchu jsou všeobecně známé a zejména pozitivní dopady jsou často neúměrně vyzdvihovány. Na cestovní ruch se pohlíží jako na „panaceum“, jakýsi všelék, který může vyřešit problémy rozvoje každého města, lokality či regionu. Téměř ve všech strategických rozvojových dokumentech na různých úrovních se hovoří o potřebě rozvíjet cestovní ruch a o potřebě podporovat jeho rozvoj. (Kotíková 2013)

Každé místo, sídlo či prostor disponuje určitým potenciálem, který je možno využít pro prosperitu společnosti. Každé vývojové stadium společnosti rozhoduje o schopnostech společnosti využít potenciál v daném okamžiku (v různých etapách vývoje společnosti byl využíván různý potenciál). Hodnota potenciálu cestovního ruchu a intenzita jeho využití určuje jeho roli v geografických a hospodářských vazbách dané společnosti. (Hasman, Šíp 2001)

Potenciál cestovního ruchu je chápán jako formalizovaný výsledek zhodnocení co možná komplexního okruhu lokalizačních podmínek a předpokladů pro další možný rozvoj cestovního ruchu. Lokalizační podmínky cestovního ruchu vytvářejí velmi složitý systém, který aby bylo možno zkoumat, tak se musí rozdělit na individuální přirozené segmenty. Za tyto jednotlivé segmenty považujeme pak určité aktivity cestovního ruchu. K těmto aktivitám cestovního ruchu patří například kulturně poznávací turistika, cykloturistika, kongresová turistika a podobně. Celkový potenciál cestovního ruchu se tak skládá z jednotlivých „dílčích“ potenciálů, které nám poskytují informace o určitém území České republiky z hlediska jeho využitelnosti pro cestovní ruch. (Bína 2002)

Přírodní a krajinné podmínky a kulturní atraktivita cestovního ruchu jsou téměř neměnné, ale naopak relativně snadno se může ovlivnit potenciál cestovního ruchu tak, že se na daném území začnou více pořádat různé kulturní či sportovní akce a zabezpečí si tak větší pozornost. Potenciál cestovního ruchu dané oblasti můžeme tedy členit na dva základní subsystemy a to na přírodní subsystem a kulturní subsystem cestovního ruchu. (Hamarnehová 2008)

Obrázek č. 1: Celkový potenciál cestovního ruchu v České republice

Zdroj: Ústav územního rozvoje České republiky 2010

(<https://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/cestovniuruch/potencialCR/PotencialCR-text.pdf>)

V současnosti však cestovní ruch v jednotlivých městech čelí jedné z největších krizí v novodobé historii, a to v souvislosti s globální pandemickou krizí s názvem COVID 19. Jednotlivá města přicházejí o značnou část příjmů do svého rozpočtu v souvislosti s poklesem turismu a zaváděnými restriktivními opatřeními s tím souvisejícími. Podle Světové organizace cestovního ruchu dojde k celosvětovému poklesu turismu o 30 % – 50 % v současném roce 2020. To bude mít značné následky i v jiných odvětvích, neboť cestovní ruch v rámci multiplikace zasahuje do řady dalších hospodářských odvětví (stavebnictví, potravinářský průmysl, obchod, spotřební průmysl apod.), bezprostředně svázaných s odvětvím cestovního ruchu. Samozřejmě tento fakt ovlivní negativně i zaměstnanost v cestovním ruchu, především v sektoru ubytování a stravování, kde je zaměstnáno nejvíce osob v cestovním ruchu. Jednotlivá ubytovací a stravovací zařízení budou muset projít kompletní restrukturalizací a to nejen z hlediska technických úprav, ale i v plánování, propagování a nabízení svých služeb.

Například autoři Ponnappureddy, S., Priskin, J., Vinzenz, F., Wirth, W. & Ohnmacht, T. (2020) poukazují na teorii plánovaného chování spotřebitelů při rezervačních záměrech v různých krajinách. Jejich výzkum, který byl realizovaný v ubytovacích zařízeních v USA, Švýcarsku a Německu a ukázal, že ubytovací zařízení, která využívají prvky trvalé udržitelnosti, jako tzv. přidanou hodnotu, ovlivňují rezervační záměry klientů. Zvláštní a poněkud nezvyklou novinkou v cestovním ruchu je podle Euromonitoru tzv. digitální detox. Tento produkt vychází ze skutečnosti, že spotřebitelé se stávají čím dál více závislími na svých

elektronických zařízeních, a proto jim hotely nabízejí tzv. “digitální detoxikační dovolené”, aby si odpočinuli od stresu. Dále to může být autentický cestovní ruch, nebo LGBT turismus sexuálních menšin, nebo jiné aktuální trendy. Mnohé zahraniční hotely se vydávají cestou s marketingovým heslem: „Keep safe and be alone“. Snaží se tím ubezpečit klienty, že nemusejí mít strach se u nich ubytovat a zároveň jim nabízejí individuální služby a procesy jejich pobytu, které dbají na jejich bezpečnost.

1 Cíl práce a metodika

Tématem příspěvku je vztahová komparace vybraných programů rozvoje obcí v České republice s důrazem na potenciál cestovního ruchu. Hlavním záměrem je prostřednictvím obsahové analýzy, a to z teoretického jako i praktického hlediska, interpretovat problematiku daného tématu. Hlavním cílem práce je zhodnotit současný stav 3 vybraných měst ČR v oblasti aktivit klíčových pro jejich rozvoj. K dosažení tohoto cíle bude využita metoda vztahové komparace programů rozvoje obcí Litoměřice (počet obyvatel 24 001), Roudnice nad Labem (počet obyvatel 12 967), Lovosice (počet obyvatel 8 837). Všechna zkoumaná města se nacházejí v Ústeckém kraji v okresu Litoměřice. Tato města byla vybrána záměrně z toho důvodu, že se nacházejí v hospodářsky problémovém regionu. Z toho důvodu je přímo žádoucí sledovat a kontrolovat jejich programy rozvoje do budoucnosti.

2 Vztahová komparace vybraných programů rozvoje zkoumaných obcí v České republice

Program rozvoje obce/města je spíše střednědobý dokument (3–10 let) koordinující veřejné a soukromé aktivity na území obce. Každá obec by měla mít schválený program rozvoje obce. Na něj by měl navazovat územní plán obce. Program rozvoje obce by měl splnit tyto úkoly: určit společné zájmy obce, obyvatel, podnikatelů, vymezit místní předpoklady realizace těchto zájmů, rozvíjet sociálně-psychologické a územně-technické podmínky pro rozvoj bydlení a podnikání v obci, koordinovat veřejné investice v obci vzhledem k potřebám privátního sektoru, koordinovat alokaci prostředků vzhledem k rozvoji bydlení a podnikání, definovat politiku obce, posilovat sounáležitost s obcí a odpovědnost za její rozvoj u obyvatel a podnikatelů. (Wokoun 2008)

Cílem programu rozvoje obcí, měst a regionů je diagnostikovat území, identifikovat rozvojové předpoklady a problémy, vypracovat regionální a municipální rozvoj regionu a poskytnout náměty na projekty k podpoře hospodářského a sociálního rozvoje regionu a jeho částí, včetně přiměřeného stanovení priorit prostorového rozvoje socioekonomických aktivit

v určitých časových horizontech. Program by měl vytvořit vhodné předpoklady pro rozvoj podnikání a vývoj osídlení a měl by respektovat zásady trvale udržitelného rozvoje (Pavlík 2014). V souvislosti s aktuální pandemickou krizí však musí města přehodnotit své programy rozvoje, které budou v dalších letech touto skutečností značně poznamenány. Je taktéž potřebné klást větší důraz na průběžné hodnocení a monitorování naplňování rozvojových aktivit a přehodnocovat jejich další směřování. Například autoři Borén, Grzyś, Young (2020) zdůrazňují význam pojmu kreativní město v oblasti plánování rozvoje území a aktivit obcí a měst. Město by podle nich mělo být kreativní i v souvislosti s reagováním na nepředvídatelné změny v oblasti nabídky a poptávky na trhu, ke kterým v současnosti dochází. Taktéž odkazují na aspekt finanční soběstačnosti a dostatečných finančních rezerv, které mnoho měst v ČR nemá a ani se k nim nepřibližuje. Autoři Eduardo Medeiros a Daniel Rauhut (2018) zdůrazňují naopak potřebu vyvážit tržní trendy, aby se upřednostňovalo nepřetržité nasměrování investic a lidí do větších metropolitních oblastí prostřednictvím proaktivních opatření zaměřených na přilákání investic do středních měst a jako alternativa k rozptylu veřejných a soukromých investic v zaostávajících územích.

Město Roudnice nad Labem leží v jihovýchodní části okresu Litoměřice, v Ústeckém kraji, v zájmovém území NUTS II – Severozápad, na levém břehu řeky Labe. Město vzniklo na křižovatce obchodních cest při brodu přes řeku Labe a stalo se přirozeným hospodářským, společenským a kulturním centrem spádové oblasti nazývané Podřipsko. Město Roudnice nad Labem disponuje schváleným Strategický plánem rozvoje města Roudnice nad Labem pro období 2016–2025, který byl schválený 22. června 2016 zastupitelstvem města. Jedná se tedy o téměř 10letý strategický plán. Široká odborná i laická veřejnost má možnost vstoupit do procesu vložení svého návrhu nového projektu. Navrhované projekty mohou být investičního i neinvestičního charakteru a mohou se týkat všech aspektů veřejného života. Součástí strategického plánu je taktéž dokument s názvem zásobník projektů 2016–2025, který je systematicky a v logické návaznosti rozdělený do tří pilířů sociálního, ekonomického a environmentálního. Dokument tedy vychází ze základních principů dlouhodobě udržitelného rozvoje. V každém pilíři je uvedený název projektu, specifický cíl, popis projektu, priorita, celkové náklady, termín realizace, stav rozpracovanosti. Například v oblasti ekonomického pilíře jsou stanoveny specifické cíle v oblasti rozvoje cestovního ruchu a to konkrétně vytvoření a realizace Strategie rozvoje cestovního ruchu Roudnice nad Labem a jejího okolí a taktéž marketing založený na tématech historie a památky, vinařství a zemědělství a sport a aktivní vyžití. Dalším cílem je zvýšit kvalitu a rozšířit infrastrukturu a produkty cestovního ruchu např. akce Zahrady Čech, cyklostezky apod. Co se týká samotného obsahu strategického dokumentu

(plánu rozvoje města Roudnice nad Labem pro období 2016–2025), ten je rozdělený na 5 částí. První část s názvem Úvod je zaměřená na specifikaci významu a motta strategie. Druhá část s názvem analytická je rozdělena do několika podsektorů jako obyvatelstvo, území, hospodářství, infrastruktura, vybavenost obce, životní prostředí, správa obce a městský úřad. Součástí této analytické části je taktéž vypracovaná komplexní SWOT analýza. Třetí částí plánu je navrhovaná část, která je vyspecifikovaná do tří základních pilířů. Následuje čtvrtá část s názvem implementační, která obsahuje informace ohledem odpovědnosti za implementaci a provádění změn, monitoringu a evaluace. Některé údaje v tomto strategickém plánu rozvoje však nejsou aktualizovány a tudíž data z roku 2014 už nejsou aktuální a předmětná například v souvislosti s hospodařením města (příjmy x výdaje). Z toho vyplývá, že plán je sice každoročně monitorovaný, avšak údaje nejsou aktualizovány a jsou tedy zastaralé a nepodávají souhrnné informace o aktuální situaci.

Město Lovosice leží na levém břehu řeky Labe na severním konci Polabské nížiny a na jižním úpatí Českého středohoří. Nejbližší horou je Lovoš, který tvoří přirozenou dominantu v panoramatu města. Dalším významným vrchem v okolí je Radobýl, nacházející se na protějším břehu řeky u města Litoměřice. Ty jsou odtud vzdáleny asi 5 km směrem na východ na opačném břehu Labe, Ústí nad Labem se nachází asi 22 km směrem severním, Praha je odtud vzdálena asi 60 km směrem na jih. Celá zdejší oblast, zejména pravý břeh Labe, je odedávna vinorodou oblastí, nacházejí se zde vinařské obce Žalhostice, Velké Žernoseky; na levém břehu Labe pak Malé Žernoseky a Třebívlice. Na území ORP Lovosice se nacházejí evropsky významné lokality soustavy NATURA 2000. Město disponuje strategií rozvoje s názvem Strategický plán rozvoje města Lovosice 2014–2020. Dokument je rozdělen na dvě základní části, analytickou a strategickou. Analytická část je zaměřena na identifikaci celkového profilu města, který se stal základem pro tvorbu následné strategické části dokumentu. Strategie rozvoje města Lovosice je jedním z nejdůležitějších koncepčních dokumentů, určujících hlavní směry rozvoje na roky 2014–2020. Tvorba strategie vychází z obecně uznávaných a podporovaných metodik tvorby strategických plánů, založených na principech místní agendy a respektování zásady trvale udržitelného rozvoje. Proces tvorby strategie je dlouhodobý, soustavný a otevřený a je založen na vzájemné provázanosti a vyváženosti ekonomického, sociálního a environmentálního vývoje. Nový program rozvoje města na další roky, nebo alespoň pilotní návrh nového projektu zatím zveřejněn nebyl. Některé údaje v tomto strategickém plánu rozvoje však nejsou aktualizovány a tudíž data z roku 2011 už nejsou aktuální a předmětné například v souvislosti s hospodařením města (příjmy x výdaje), mírou nezaměstnanosti apod. Z toho vyplývá, že údaje nejsou aktualizovány a jsou tedy zastaralé

a nepodávají souhrnné informace o aktuální situaci. Zároveň na stránkách města není uvedený ani stanovený pravidelný monitoring a aktualizace schváleného programu rozvoje.

Město Litoměřice je město na soutoku Labe a Ohře v severních Čechách na západním okraji Polabské nížiny v Ústeckém kraji. Město je často pro svou úrodnou polohu známé také jako Zahrada Čech. Město má definovanou strategii rozvoje města s názvem: Strategický plán rozvoje města Litoměřice. Vizí města je: Litoměřice 2030 – Energeticky nezávislé město s vysokou kvalitou života a slibnou budoucností. Oproti ostatním programům rozvoje je tento program zdaleka nejstručnější, obsahuje pouze 13 stran. Dokument není rozdělený na jednotlivé části, pouze na kapitoly. Aktualizovaný strategický plán rozvoje města vychází ze základních principů dlouhodobě udržitelného rozvoje a respektuje tak potřebu sladění sociální, ekonomické i environmentální (životní prostředí) oblasti rozvoje. SPRM dále vychází z mezinárodních programů rozvoje měst a regionů jako je místní Agenda 21 a Zdravé město pod patronací Světové zdravotnické organizace a OSN. Strategický plán rozvoje města Litoměřice je rozdělen do pěti oblastí. Každá oblast je označena tiskacím písmenem A až E.

Tři oblasti odpovídají jednotlivým pilířům udržitelného rozvoje. Město Litoměřice usiluje o vyvážený rozvoj v těchto třech oblastech. Čtvrtá oblast je specifická (rozvojová) pro město Litoměřice a může se v průběhu platnosti strategického plánu měnit dle potřeb města. Pátá oblast je zaměřena „dovnitř“ úřadu – rozvoj města lze zajistit jen při současném zkvalitňování práce Městského úřadu a všech jeho složek a městem řízených organizací. V rámci tohoto programu postrádám bližší statistické informace ohledem fungování města a dalších ekonomických, sociálních ukazatelů.

Tabulka č. 1: Vztahová komparace programů rozvoje zkoumaných měst v ČR

	Roudnice nad Labem	Lovosice	Litoměřice
Věková struktura obyvatelstva – průměrný věk (2019)	40,4	40,7	39,2
Vzdělanostní struktura (2019)	Z/N – 22,7 V/SO bez maturity – 44,9 S maturitou – 23,5 VŠ – 6,5	Z/N – 25,7 V/SO bez maturity – 46,1 S maturitou – 20,7 VŠ – 4,6	Z/N – 22 V/SO bez maturity – 41,3 S maturitou – 25,5 VŠ – 7,6
Nezaměstnanost (2020)	2,3 %	3,5 %	2,7 %
Rozvojové dopravní oblasti (osy) – Transevropské multimodální koridory (TEMK) – 2020	Ano	Ano	Ne
Počet dokončených bytů (2019)	9	14	16
Kvalita ovzduší (2020)	Koncentrace prachových částic a oxidu dusíku nadprůměrná	Koncentrace prachových částic a oxidu dusíku nadprůměrná	Koncentrace prachových částic a oxidu dusíku nadprůměrná
Turistické okruhy a stezky – více než 10 (2020)	Ano	Ano	Ano
Kultura více než 10 kulturních událostí za rok (2020)	Ne	Ne	Ano
Zájem o koncept smart city (2020)	Ano – spuštěný koncept Chytrá Roudnice	Ne	Ano – smart city strategy
Hodnocení průběžné realizace programu rozvoje (2020)	Ano	Ne	Ano
Každoroční aktualizace statistických údajů v programech rozvoje (2020)	Ne	Ne	Ne
Využívání eurofondů na rozvoj města (počet schválených projektů za rok 2018, 2019)	2 projekty	2 projekty	3 projekty

Zdroj: Vlastní zpracování 2020.

Z výsledků vztahové komparace je viditelný trend stárnutí obyvatelstva v těchto městech. Tento trend se však netýká pouze těchto měst, ale je celosvětovým problémem. Co se týká úrovně vzdělávání, tak celkově Ústecký kraj zaostává především oproti celorepublikovému průměru v počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Nejvyšší podíl má v tomto srovnání

město Litoměřice. Nejhorší je z tohoto pohledu vzdělanostní struktury město Lovosice. Co se týká ekonomického ukazatele míry nezaměstnanosti, tak ta se standardně pohybuje na mezi 2–3 %, což je definované jako přijatelná míra tohoto ukazovatele. Města Lovosice a Roudnice nad Labem mohou také v budoucnosti čerpat výhod z hlediska napojení na hlavní transevropské dopravní koridory. Z toho hlediska však město Litoměřice stojí bokem a trasy by ho měly obcházet. Velkým problémem, který je ve všech zkoumaných městech viditelný, je kvalita ovzduší, která je bohužel podprůměrná a vykazuje nejhorší čísla v rámci celé České republiky. Ve zkoumaných městech Litoměřice a Roudnice nad Labem je viditelný zájem o koncept inteligentního města a jeho prosazování v podmínkách města. Všechna zkoumaná města standardně využívají eurofondy na rozvoj města a disponují dostatečným počtem kulturních, sportovních událostí a turistických stezek pro potřeby cestovního ruchu. Problémem v rámci programů rozvoje zkoumaných měst je absence pravidelné aktualizace statistických údajů. V rámci města Lovosice se k tomu ještě přidává také absence informací ohledem monitorování a hodnocení naplnění programu rozvoje. Údaje byly zpracovány za zkoumané období let 2018–2020.

Závěr

Faktory, které přivádějí návštěvníky do určitého regionu, spočívají nejen v „čisté“ potenciální kvalitě zdejší krajiny, v existenci kulturních památek apod., ale významně též na vybavenosti služeb a zařízení, které jednak tento potenciální základ rozvíjejí, jednak se stávají druhotnými atraktivitami cestovního ruchu. Souhrnně je zde nazýváme „aktivitami“. V současné době musí města primárně čelit novým výzvám a problémům spojeným s trendem migrace obyvatelstva do měst, projevuje se zde široká škála environmentálních, dopravních, ekonomických, územních a sociálních problémů. Zároveň se tato města musí vypořádat s neustále narůstajícím požadavkem na poskytování kvalitních, efektivních a inteligentních veřejných služeb. Města by měla přebrat na sebe břemeno odpovědnosti za řešení těchto problémů na jejich úrovni a měla by začít hledat cestu a podnikat kroky k udržitelnému městskému rozvoji. Problém však nastává v nalezení vhodných postupů a kroků k jejich prosazování na úrovni místní územní samosprávy v České republice. Zvýšení povědomí o tomto stavu umožní zkoumaným městům lépe prosazovat a hodnotit naplňování tohoto konceptu, který se postupem času stává nezbytným předpokladem k dosažení konkurenceschopnosti, efektivnosti, rychlosti, dostupnosti a výkonnosti místní územní samosprávy a to z hlediska požadavku na poskytování kvalitních a inteligentních veřejných služeb. Toto považují za současné výzvy pro veřejnou správu, a tedy i pro zkoumanou místní územní samosprávu ČR. Z hlediska výsledků vztahové

komparace zkoumaných měst je zřejmé, že všechna města mají nedostatky ve svých strategických rozvojových dokumentech. Největšími nedostatky je absence statistických informací, aktuálnosti naplňování strategických aktivit, či propojenost na vazby trvale udržitelného rozvoje.

Literatura

- [1] BOREN, T., P. GRZYŚ and C. YOUNG. Intra-urban connectedness, policy mobilities and creative city-making: national conservatism vs. urban (neo)liberalism. In: *European Urban and Regional Studies*, 2020. ISSN 09697764.
- [2] BÍNA, J. *Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky. Urbanismus a územní rozvoj* [online], 2002 [cit. 8. 5. 2020]. Dostupné z: <<http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2002/2002-01/01.pdf>>
- [3] ČSÚ. *Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2019*. [online]. 2019 [cit. 5. 5. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-za0wri436p>
- [4] ČSÚ. *Statistická ročenka Ústeckého kraje - 2019* [online]. 2019 [cit. 5. 5. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-usteckeho-kraje-2019>
- [5] HAMARNEHOVÁ, I. *Geografie cestovního ruchu*. Evropa. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 271 s. ISBN 978-80-7380-093-2.
- [6] HASMAN, M. and J. ŠÍP. Potential of Area for Recreation. In: *Životné Prostredie*. Ustav krajinnnej ekologie SAV Bratislava. 2001. Vol. 35, No. 5. ISSN 2585-7800.
- [7] KOTÍKOVÁ, H. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4603-6.
- [8] LOVOSICE. *Strategický plán rozvoje města Lovosice*. [online]. 2020 [cit. 15. 5. 2020]. Dostupné z: <https://www.meulovo.cz/strategicky-plan-rozvoje-mesta-lovosice/ds-1140>
- [9] LITOMĚŘICE. *Strategický plán rozvoje města Litoměřice*. [online]. 2020 [cit. 15. 5. 2020]. Dostupné z: https://www.litomerice.cz/images/Clanky/opas/SPRM_2012_FINAL_pro_web-2014.pdf
- [10] MMR ČR. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020*. [online]. 2016 [cit. 5. 5. 2020]. Dostupné z: [https://mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepcie-a-strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020-\(1\)](https://mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepcie-a-strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020-(1))
- [11] MEDEIROS, E. and D. RAUHUT. Territorial Cohesion Cities: a policy recipe for achieving Territorial Cohesion?, In: *Regional Studies*, 2020. Vol. 54. Issue 1, pp. 120-128, ISSN 1360-0591.
- [12] PAVLÍK, M. a kol. *Jak úspěšně řídit obec a region: Cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-9374-0.
- [13] PONNAPUREDDY, S., J. PRISKIN, F. VINZENZ, W. WIRTH. and T. OHNMACHT. The mediating role of perceived benefits on intentions to book a sustainable hotel: a multi-group comparison of the Swiss, German and USA travel markets, *Journal of Sustainable Tourism*, 2020. Vol. 28. Issue 9, pp. 1290-1309. ISSN 1747-7646.

- [14] ROUDNICE NAD LABEM. *Strategický plán rozvoje města Roudnice nad Labem*. [online]. 2020 [cit. 15. 5. 2020]. Dostupné z: <https://www.roudnicenl.cz/urad/strategicky-plan-mesta>
- [15] STUDNIČKA, P. *Trendy cestovního ruchu a možnosti řešení disparit v České republice*. Karviná: Obchodně-podnikatelská fakulta, 2013, p. 308–315, 910 pp. ISBN 978-80-7248-800-1.
- [16] WOKOUN, R. a kol. *Ekonomika v prostoru: svět, střední Evropa, EU, OECD, ČR*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-698-3.

Kontakt

PhDr. Milan Douša
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach,
Fakulta verejnej správy
Popradská 66,
040 11, Košice
Slovenská republika
mil.dousa@gmail.com